

Debreczeni Független Újság

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Helyben: Vidéken:
 Egy hóra. . . . . I kor. Egy hóra. I kor. 50 fill.
 Negyedévre . . . 3 . . . . . Negyedévre 4 . . . 50 .

Felolós szerkesztő:
IFJ. MÓRICZ PÁL.
 Kiadók és laptulajdonosok:
HOFFMANN és KRONOVITZ.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
DEBRECZEN,
 Piacz-utca 47. és 48. szám.

Rákosi Jenő.

Irta: **Koncz Ákos.**

Rákosi Jenő, a szín magyar író, a nemzeti eszmék lánglelkű apostola, a magyar újságírás aranytollú mestere, városunk falai közé érkezik, hogy hatalmas szavával, mélyen érző lelkével és egyéniségének súlyával biztosítsa a szanatórium est sikerét.

Fogadjuk őt azzal a bensőséggel, mely az igazi nemes embert megilleti és azzal a tisztelettel, melyre ő egész életének tiszta hazafiságot feltüntető működésével rászolgált.

Rákosi Jenő évtizedeken keresztül küzd, dolgozik és fárad a nemzeti ideálok megvalósításán. Nemzetének nagysága volt célja minden törekvésének. Tollát az eszmények kultusza vezette és amit irt és ír, az mind szíven szűrődve megy át az olvasó kezébe. Írása tartalmas és mély, gondolkodása, felfogása a nemzet lelkének visszhangja és a mi legnagyobb érdeme: hogy mélyen járó eszméi tiszták, mint a tengerszem vize.

A napi sajtó avatott mestere. Lapja a magyar újságírás dicsősége. Nemes és komoly minden rovata. Egy negyedszázad óta emeltyüje minden

hazafias mozgalomnak és bölcs mérseklete, meggyőző ereje, tisztasági hangja hozzácsatol minden művelt lelket, a magyar társadalom minden osztályát. Neve, tolla nemcsak hazában ismert, hanem tisztelt a világ-sajtóban és mindenütt, hol az önzetlen munka becsülésben áll.

Aequam memento rebus in arduis servare mentem — mondja Horác. Ez volt a Rákosi útja. Nyugodtan, öntudatosan és hazája iránt érzett mélyes szeretettel fogott minden tervéhez. Nyitott szemekkel nézett a jövőbe és szavával, tollával folyton azt hirdette a maroknyi magyarnak, hogy élnie kell mindörökké. A meggyőzés fegyverével, a tiszta szándék ragyogó hatalmával igyekezett diadalra vinni az egységes magyar nemzeti kulturát, azt a kulturát, mely minden igaz magyarnak álma, vágya, reménye és imádsága . . .

Mint újságíró, költő, színműíró és esztétikus egyaránt nagy Rákosi, tele eszmékkel, melyeket hazaszeretetének lobogó lángja tesz színesekké. Vezető alakja a magyar kulturának és megteremtője annak az iskolának, mely a szép, igaz és jó művelését tűzi ki célul. Igazi ember a szó legnemesebb

értelmében, megáldva fényes talentummal, vasszorgalommal, meleg szívet és azzal a csodálatos egyéni értékkel, melyekkel csak kevesen dicsekedhetnek.

Üdvözljük őt, a Mestert, a nagyszívű embert, irodalmunk dicsőségét városunkban. Színmagyar lelke teljék meg itt kedvező benyomásokkal és amit itt lát, az aczélozza meg akaratát és építse fel lelkében azt a meggyőződést, hogy az ország eme legmagyarabb városa hódolattal hajlik meg az ő szellemi nagysága előtt.

Politikai hírek.

Legújabb eredeti tudósításaink.

A granicsár föltámadt.

A Pol. Ért. illetékes helyről nyert értesülés alapján jelenti, hogy Khuen Héderváry Károly a felség személye körüli miniszter, a ki a temesvári kerület mandátumát letette, folyó hó 19-én utazik Temesvárra, a hol 20-án délelőtt 11 órakor fogja programbeszédét elmondani.

A betörő szerszám.

A parlamenti Csóri vajdák és Puk Pisták általános ölekezésével, görög-tüzfényes bekekötésével kapcsolatban a következő helyes ítélet jelent meg a Pesti Hirlap iránycikkének egyik részében. „Az (Tiszaféle) indítvány szö-

Színházi leányok.*

Egy bentfentes operaházi ember bevitt egyszer előadás idején a színpad alá, a rejtelmes gépek világába. Éppen a ballet tipegett a fejünk fölött habkönnyű ruhában, fáradhatatlan mosolygással, szilfid-lejtéssel.

Nohát, sok félelmetes zajt hallottam már életemben. Geizerek rejtett pöffögését és bugyborékolását, viharzó tenger zugását; hallottam, amint a kis kárpáti gerendaház falain orgonázott az orkán és fenyőfákat csavart ki gyökerestől — de ilyen zajt még sosem hallottam.

Künn a nézőtérén talán most aradozva, gyönyörködve nézik a színpadi tündérek könnyű tánczát és itt, a színpad alatt, úgy érzem, mintha az egész világ össze akarna omlani. Hatvan láb csusszan, topog dübörögve, a deszkák rengenek, recsegnek, nyögnek. Oh, itt nincs habkönnyű ruha, fáradhatatlan mosolygás, szilfid-lejtés; itt csak a ri-

* A Bródy Sándor által szerkesztett »Jövendő« legújabb számából vesszük át ezen cikket, a mely az »Intimitások« című rovatban jelent meg és a cziczomás főváros kulisszák mögötti életét leplezgeti le ballépésről — ballépésre . . . Szerk.

deg valóság van és a deszkák nyögve hajladoznak hatvan embertest sulya alatt.

Az illuziókból ide nem jut le semmi. Itt csak a száraz deszkák beszélnek és úgy érzem, mintha megérteném panaszos jajszavukat.

— Mennyi a maga fizetése? — kérdeztem egy kóristalánytól valamelyik operett-színházunkban.

A kis édes Kugler-bonbont rácsálva, egykedvűen válaszolta:

— Tizenöt forint. De vannak olyanok, akiknek negyven forintjuk is van, csak hogy azok mind vének már — szegények . . .

Jól megnéztem a kicsikét. A harisnyája selyem (párja tizenkét forint), a kalapja divatos, a bundácskája egész vagyonnal ér föl. Ezek a kis részletek nagyon is érthetően beszélnek. Az ő léte még csak nem is probléma. Hiszen elegendő ülnek számozatlan bérkocsiban, viselik a logujabb divatot és még ezzel a tizenöt forintos existenciával sem tudnak beszámolni.

De ha ezek a kulisszavirágok élnek is valóságban, mégsem oly mindennaposak,

mint ahogy a pikáns élelapokból hinné az ember. A kóristalányoknak nem ez az általános típusa. Ezeket nem is viszi a színpadra más egyéb ambíció, csak hogy éppen „színesznök“ lehessenek — barátjuk szemében és megmutogathassák toalettjüket a nézőtér első sorainak. Őket tehát kölcsönös érdek fűzi össze a színház-igazgatóval. Ők tetszetős és legtöbbször hasznos kirakatokhoz jutnak a színpadon, az igazgató pedig elegáns, csillogó, gazdag színpadokat kap ánszámbéjába — ingyen.

De a legelterjedtebb típus az a másik, amelyet vagy ambíció csal, vagy a nyomor taszit a színpadra.

Varróleányok, szobaleányok, akik gépeles, porolás közben énekelve fölfedezik, hogy hajlamuk van a szent művészetre, jelentkeznek a fölvételi próbán és ha beválnak — mindössze egy kevéssé csinos ábrázat és valamelyes hang kell hozzá — egyszerre belekerülnek ebbe a másik világba, amelyben minden csupa ragyogás, csupa gazdagság — havi tizenkét-tizenöt forint fizetéssel.

Pedig rengeteg munka az, amit végzniük kell. Akkor, hogy alighanem visz-

Mandel és Társa

cég Piacz-u. 44. szám. Ajánlja a tisztelt közönség figyelmébe **saját műhelyében készült**, valamint a most érkezett **tavaszi ujdonságait** női, férfi és gyermek cipőkben, miért is ne kimélje senki a fáradságot, mert jelenlegi raktárunk a legtökéletesebb választékot nyújtja, a legolcsóbbtól a legfinomabb kivitelig.

Mérték szerinti megrendelések a saját műhelyünkben készülnek!

vegevel és az azt támogatók hozzájárulásával be van jegyezve a parlament történetébe. Ott van az okmányok közt a **betörő szerszám**. És pedig nem is bűnjel gyanánt van ott, hanem mint olyan eszköz, amit Tisza ezzel a többséggel és nevezetesen azokkal a kormánypárti képviselőkkel, akik szavazatuk folytán hozzájárulásukat lekötötték máskor is használhat... Az általános lelkesedést ez a tudat **alaposan gyöngíti és a mai békekötés értékét leszállítja. Az igazi siker az lett volna hogy ha nem engedték volna, hogy Tisza terve a Ház elé és szavazásra kerüljön.** Így ami most történt, örvendetes dolog, mert nagyobb veszedelmeket akadályoztak meg (az nem lett volna olyan különös veszedelem, ha Tiszát elbuktatták volna! Szerk.). de megoldásnak csak fél megoldás. A kormányzás most paktumossá változik; ettől csupán attól különbözve, hogy Tisza, valahányszor az ellenzék ellentáll, előhozhatja az irattárból az indítványt. És amíg azt mindörökre meg nem semmisítik, addig minden kormányalakításra vállalkozótól azt fogják követelni Bécsben, hogy az irattárban lévő fringiát vegye magához és vállalja kedves fegyverének.

A javulás útján.

Kossuth Ferencz a függetlenségi és 48-as párt elnökének állapotában javulás állott be és orvosi vélemény szerint a jövő hét folyamán át elhagyhatja lakását... Ime a „béke emberének“ még az ilyen béke hire is jobban használ az — orvosságnál.

szavágnak a régi időkbe, amikor csak a varrógépet kellett hajtaniok, vagy a szobát kellett takarítaniok és úgy énekelhettek mellé ahogy nekik tetszett. Ők, akik a kótát sem ismerik, szörnyű dresszurába kerülnek, amely reggeltől késő estig tart. Hogy mégis miért maradnak takarosak és jókedvűek? — Ez olyan probléma, mint amelyet mi tékozló férfiak meg szazannyt látunk a legegyszerűbb nő-exisztenciában is.

Azután van egy harmadik fajtája is a kórista-lányoknak. Azok a szegény leányok, akiket hazulról elüldöz a nyomoruság és a gyar vagy az iroda helyett azért választják a szupadot, mert azt hiszik, hogy ott könnyebb a kenyérkereset. Persze, később belátják, hogy a gazdag, jókedvű színháznál fojtottabb szegénység várja őket, mint a füledt gyarban, vagy rideg iroda-szobában. De most már késő, itt, ebben a sajátságos világban, ahol bohókásan kavarognak a leg-tarkább elemek: milliomas ifjak és éhes kóristák, huszezer forintos primadonnák és éhes ballet-leányok — itt lenyűgözi őket is a nagyzás varázsa és lassan, sok tépelődés után, elkényszeredetten, de többnyire mégis csak rátérnek arra az ösvényre, amelyen tizenöt forint fizetéssel is meg tud élni a szegény kórista-leány.

Országgyűlés.

A meglapult oroszlanok.
Eredeti tudósításunk.

A képviselőház ma folytatta az ujonczjavaslat tárgyalását. Az Ugron-párt a forma kedvéért élt azzal a jogával, hogy tagjai a vita során záróbeszédet mondjanak és így habár rövid beszédekkel, de mégis tovább folytatták a harcot.

Eitner Zsigmond és **Lovász Márton** határozati javaslatuk elfogadását kérték.

Ugron Gábor a vita során az ostrom-állapotról szóló törvényjavaslatokat sürgette. Mert pedig indítványa szóról-szóra egyezik Ceák 1868-iki évi javaslatával, elfogadásra ajánlja.

Csávolszky Lajos záróbeszédében kijelenti, hogy Ugron a mikor tegnapi ülésén baratairól beszélt, a kik megbízták őt, hogy a leszerelést bejelentse. Nem helyesli Ugron nyilatkozatát, melynek semmi egyéb eredménye nincs, mint hogy a kormány állását megerősítette. Az obstrukció megszüntetésének örvend.

Holló Lajos elfogadásra ajánlja javaslatát és ezzel a záróbeszédet kimerültek.

Nyiry Sándor honvédelmi miniszter nem lenelett jelen a tegnapi ülésen és így csak ma mond köszönetet Thaly Kálmánnak, (Eljenzés a jobboldalon) aki az országot felszabadította egy lidércnyomástól és az ellenzéknek is, mely lemondott a további küzdelemről.

Madarász József: Nem kérünk a köszönetből.

Nyiry Sándor: A határozati javaslatok közül csak Tóth Jánosét fogadja el, mely statisztikai adatokat kér a kormánytól.

Münnich Aurél előadó elfogadásra ajánlja a törvényjavaslatot.

A Ház általánosságban elfogadja az ujonczjavaslatot és elveti Tóth János javaslatának kivételével az összes határozati javaslatokat.

A szavazás közben hárszabály vita is volt Perczel, Kubik, Polonyi között.

A részletekre tértek át. A czimnél

Szederkényi Nandor felszólalása után Lengyel Zoltán és Zichy Nandor gróf is terjesztenek elő módosításokat. Lengyelét stílusos módosításról lévén szó, elfogadták.

Nyiry Sándor módosítást nyújt be. E szerint azokat az ujonczokat, a kik májusban bevonulnak, nem 1907. május elején szabadságolják, hanem 1906. október elején és így het hónapot nyernek a három esztendőből.

Elfogadták.

Az 1903. évi ujonczjavaslatot részleteiben is elfogadták, ezután **Elnök** a holnapi ülés napirendjére az indemnytas akarja kitűzni.

Ugron Gábor szerint az indítványok és kérvények volnaik kitűzendők s csak hétéfőn tárgyalná a Ház az indemnytas.

Tisza István miniszterelnök szerint az indemnytas a legfontosabb, első sorban az tárgyalandó.

Igy is határoz a többség.

Lengyel Zoltán indítványozza, hogy márczius 14. és 15. én a Ház ne tartson ülést.

Tisza Pista akkor hozzájárul a Lengyel indítványához, ha a Ház az indemnytasát a holnapi ülésen átveszti.

Az ülés ezzel véget ért.

Vármegyénk és közeli vidéke.

Családi dráma Nánáson. Már röviden jeleztük, hogy f. hó 8-án délután Nyakas Máttyás a hajdunánási kovácsmester öngyilkossági kísérletet követett el és hogy a debreczeni közkörházba szállították. Ennek a rövid hírek jóval érdekesebbek a részletei. Egy családi gyilkossági merényletről van szó. Ugyanis Nyakas Máttyás előbb a vele vadházasságban élő nőre lőtt és midőn ezt nem találta el, ekkor az asszony anyja ellen fordult, a kinek az arcába furdott a golyó. Végül Nyakas önmaga ellen fordította a forgópisztolyt és kétszer a homlokába lőtt; hogy mi indította ezen végzetes merényletre, nem tudják.

Sorozás Hajdumegyében. A honvédelmi miniszter rendelete ma érkezett meg Hajdumegye alispáni hivatalához. A rendelet értelmében a sorozásnak márczius 21-én kell kezdődnie és április 30-án végződnie. Az alispáni hivatal elrendelte, hogy ezen időpontok közt járasonként megtörténjen a sorozás, amely után nyomban meg fog történni a behívás is.

Sztrájk Érmihályfalván. A biharmegyei szocialista agitáció eredménye az a sztrájk, a melynek kitörését érmihályfalvai tudósítónk jelenti. Az érmihályfalvai dohánybeváltó hivatalban alkalmazott mintegy 150 nő és gyermek munkás az ottani szocialisták biztatására e hó 8-án minden előzetes bejelentés nélkül abba hagyták a munkát. Faulháber Oszkár, a hivatal főtisztviselője érintkezésbe lépett a sztrájkoló munkások kiküldötteivel, kik az eddigi napszám árának hatvan százalékkal való felemelését kérték. Faulháber Oszkár azonnal jelentést tett felettes hatóságának, a mely harmincz százalék béremelést engedélyezett és arra utasította, hogy ha esetleg nem sikerülne a munkásokkal így az ellentéteket elhárítani, alkalmazzon vidéki munkásokat. A munkások kiküldöttei azonban mereven ragaszkodnak követelésükhöz és így egyelőre szünetel a munka a dohánybeváltóhivatalban.

Katonaság és a magyar nyelv.

(Négyes táncz német kommandóra.)

A zombori tiszt bálra vonatkozó megrovást a tegnapi lapunkban közöltük, melyet most kelyre kell igazítani. De szívesen igazítjuk helyre, mert azt jelenti, hogy a zombori derék honvédtisztek *nem engedtek* az osztrák tulkapásnak. Ugyanis a zombori levelező ezt írja B. H.-nak:

Tekintetes Szerkesztőség!

A híradságnak első alaptétele az, hogy a közlemény igaz legyen. Tegnap küldött hírem azon része, hogy a katona tisztek estélyén a négyest német nyelven rendezték, a miért nagy felháborodás lett volna — nem felel meg a valóságnak, — tévesen lettem informálva.

De tény az, hogy a közös hadsereg tisztjei ezt követelték, *de a honvédek ebbe nem egyeztek bele*, mert differenzia jött létre és e miatt *Stersics cs. és kir. közös hadseregbeli őrnagy nem is jelent meg a mulatságon* — ami nagy visszatetszést idézett elő.

Kérem közleményemet e szerint kiigazítani.

Valódi angol gyapjuszövet WEISZ ADOLF posztókereskedőnél
különlegességek, ugyszintén hazai gyártmányu ujdonságokat a leg-
szolidabb árak mellett **Debreczen, Kossuth-u. 1.**
Brassói gyártmány egyedüli raktára! **TAKARÉK PÉNZTÁR ÉPÜLET.**
Ozimir tessék vigyázni!

Halálos veszedelmek között.

— A haditudósító kalandjai. —

A keleti harczter számtalan eseménye közt elenyésznek azok a küzdelmek, amelyekkel a hirszolgálat katonái, a haditudósítók naponta megvívják, hogy jelentéseiket lapjaikhoz juttassák. Most érdekes dolgot mond el egy levél a Havas-ügynökség egyik levelezőjéről, aki csaknem az életével fizetett azért, hogy pontosan értesíthesse a világot a csataterről.

Fred Winfred, az amerikai származású tudósító japáni szolgálója kíséretében áruházban kémlert a koreai partokon s huszonnégy óra alatt a legválogatottabb szerencsétlenségek rohanták meg őt. Az első az volt, hogy három sárgabőrű utonálló támadta meg, akik vadállatokként estek neki s több súlyos sebet ejtettek rajta, míg végre megfutamodtak az újságíró revolverétől. Winfred s a szolgálója, mindketten véresen, alig tudtak a folyóhoz vándorolni, hogy sebeiket kimossák.

Amint a folyó partján állottak, Winfred kígyóra lépett. Erős csizma volt a lábán, de a kígyó oly erővel csavarodott rá, hogy csaknem összetörte a szerencsétlent, aki a legnagyobb megfeszítéssel volt képes a rettenetes ölelésből a kése segítségével kimenekülni. Elcsigázva kimerülve folytatták azután az utukat, de a baj még most sem akart elmúlni. Az újságíró szolgálója, látván az ura elgyöngülését, most ő lépett fel támadóként orozva. Hátra szurta az újságírót, aki eszméletlenül esett össze. Ezt az állapotot a japáni arra használta, hogy kirabolja őt s aztán ott hagyta. Amikor pár órával később Winfred fölészmelt, felholtan feküdt az elhagyatott vidéken. Sikerült azonban emberek közé vándorogni, ahol némi ápolásban részesült. Most a New-York Herald levelezőjének ápolása alatt van a Havas embere, akit a szerencsétlenségek annyira megviseltek, hogy hetek óta veszélyben forog az élete.

Mi az újság?

Rémes meglepetés. A tűz egy idő óta a legkülönösebb tragédiákkal lép fel mindenütt. Ez az eset Kopenhágában egy fényes álarczos bálon történt. A bálon, amely néhány nap előtt volt, a jótársaság színe-java vett részt s a vigasság kellő közepén egyszerre rémes jelenet támadt. Egy hölgy, akinek egész toilettje papírból készült, a gázlámpa lángján meggyult s pilanát alatt egy láng volt a ruhája. A többi mulatók sikoltva menekültek a közeléből és senki sem mert a lángban álló nő segítségére sietni. Végül egy ur megemberelte magát, felkapott egy köpenyt s az égő nőre vetette, aki már ájulozott. Mekkora volt azonban a meglepetése, amikor a szerencsétlenben felismerte a tulajdon feleségét, aki titokban jött el az álarczos bála. A boldogtalan asszonyt eszméletlenül szállították a kórházba, ahol reggelre a súlyos égési sebek következtében meghalt.

A japán császár spórol. A nagy áldozatkétség, a melylyel minden japán alattvaló hozzájárul a háboru költségeihez, arra indította a mikádót, hogy udvarával együtt a háboru ideje alatt egyszerűbben éljen, hogy ezzel is jó példával járjon elől. Londonból jelentik, hogy a mikádó kijelentette, hogy a háboru befejezéséig naponként csak háromszor fog enni s mindenkor csak két tál ételt szabad fölsholgálni. A mikádó udvara természetesen kénytelen követni az uralkodó példáját.

Orgiák egy kávéházban. Guttman Gerő József székesfehérvári kávéház-tulajdonost a kávéházában előfordult botrányos orgiák miatt a rendőrség elé állították. Több napi kihallgatás után Grohmann Zelma boroszlói születésű kaszírnot közszemérem elleni kihágások miatt mint tettest, Guttman Gerő József podolini születésű kávést mint részest, egyenként 15 napi elzárásra ítélték. A kávéház bezáratása végett az iratokat áttették az iparhatósághoz.

Leöltött pénzügyőr. Nagykárolyból írják: Keresztszeghy Lajos pénzügyőri vizsgáló a vetési határban egy csempészt fogott el. Beakarta kisérni, miközben dulakodni kezdtek és a csempész úgy vágta fejbe a pénzügyőrt, hogy az vértől elboritva esett össze. Falusi emberek találtak rá az utszélen s vitték be a városba. A pénzügyőr felgyógyulásához kevés remény van, mert koponyaacsontpedést szenvedett, a csempészt a csendőrség erélyesen kutatja.

A tébolyda rejtelméből.

Megfojtották a beteget.

Tours francia városkában a francia kormány néhány évvel ezelőtt egy állami elmeügyintézetet állított fel, melybe csak fizető beteget vettek fel. Tavaly egy Mechin nevű kereskedőt helyeztettek el a tébolydában, kiért havi 200 frank kórházi költséget fizettek a hozzátartozói. akik múlt év december havában azt az értesítést kapták dr. Roussinet tébolyda-igazgatótól, hogy a beteg rövid rosszullet után meghalt.

A rokonok napirendre tértek a haláleset felett, de egy ápoló kifecsegte egy rendőrbárátjának, hogy a beteg nem természetes halállal mult ki, hanem 5 durva ápoló megfojtotta. A rendőrség, mely nyomozást indított ez ügyben, igen érdekes részleteket derített ki a tébolyda rejtelméből. Kiderült ugyanis, hogy Mechin, ki örültsége mellett még nyelvbénulásban is szenvedett, csak kézmozdulatokkal tudta megértetni magát. Egy alkalommal megfogta Berthelot ápoló karját s magyarázni akart neki valamit. Berthelot azt hitte, hogy a beteg meg akarja őt ütni s kényszerzubbonyt rántott elő, mitől a beteg úgy megrémült, hogy futásnak eredt. Őt ápoló utána rohant, Berthelot egy köntényt csavart a nyakába és a földre teperte. az egyik a lábait kötözte meg, a másik a nyakára térdelt s alig 20-30 másodpercnyi dulakodás után Mechin megfojtották. Midőn észrevették, hogy már nem lélegzik, Redureau ápoló egy korsó hideg vizet öntött a nyakába, de az nem mozdult többé.

Értesítették dr. Roussinet igazgatót és dr. Archambault-t, az intézet főorvosát, a kik — bár tudták, hogy a beteg erőszakos halállal mult ki, — a botránytól félve, nem jelentették fel az esetet a rendőrségnél, hanem dr. Archambault-t, ki egyuttal halottkémi teendőket is teljesített, kiállította a halottkémi jelentést, hogy a beteg szívszélhűdésben halt meg s e jelentés alapján szépen el is temették a halottat. Mikor a szolgáló fecsegeése folytán a hatóság elrendelte exhumálását, kitűnt, hogy a hulla belseje teljesen üres; hiányzott belőle a sziv, a gége, az agyvelő és az összes belső szervek, melyekből a halál módját megállapíthatták volna.

Egy vak ember gyujtogatásai.

Szörnyű népitélet.

Véres szenzációja van Hegyközkovácsi, biharmegyei községnek. A nép halálra ítelt egy világtalan embert s ezt az ítéletet tegnap végre is hajtotta. Az eset részletei a következők:

Hegyközkovácsiban élt egy hatvan esztendő körül levő vakember. Felföldi György. Az öreg világtalan ember a községi lakosok jószágára volt utalva és abból is élt, ezt a jószágot, azonban úgy halálta meg, hogy lopott. Furcsán hangzik ugyan ez az állítás, de tény, hogy Felföldi György, a vak koldus ötször volt büntetve lopás vétsége es bűntette miatt s ha valami kár esett, vagy baj történt a faluban, az emberek gyanuja mindig feléje irányult.

Az utolsó időben sok tűz történt Hegyközkovácsiban. A csendőrség kereste, kutatatta a tettest, de bizony azt nem sikerült kideríteni. A legutóbbi tűz alkalmával azonban a gyanu Füredi György ellen, a vak koldus ellen irányult, aki ellen a csendőrség meg is indította a nyomozást. A lakosság természetesen a legnagyobb fölháborodással fordult a nyomozat alatt álló, de még szabadlábban lévő Felföldi ellen s tegnap kérdőre is vonták, jobban mondva szidni kezdték a vak embert, aki jószágukat lopásokkal és gyujtogatásokkal halálta meg. Az öreg a szidalmak hallattára méregbe jött s odaszólt az öt ócsároló csoportnak.

— No megálljatok, majd ezután láttok még csak ti vörös kakast!

A csoportokból aztán néhányan megfenyegették:

— Nem éred te azt meg!

S Felföldi György a vak gyujtogatónem is érte meg a legközelebbi tüzet. Tegnap este ismeretlen tettesek agyonverték a vak koldust, a falu rémét. Az öreget összevissza verték, úgy hogy kétségtelen dolog, miszerint a szörnyű népitéletet igen sokan hajtották végre.

A primadonna ötlete.

(Utazások egy album kitépelt lapja körül.)

A nagyváradi híres primadonna-heczkek sorában első hely illeti meg azt a háborucskát, ami tegnap tört ki a színháznál. A Bob herczeg jubileumi előadására a színészek valami albumot adtak ki s fölkérték Ruzsinszky Ilona asszonyt, a színház kitűnő primadonnáját, hogy a füzetbe írjon emléksorokat. A művésznő szívesen teljesítette kollegái kérését s ezt a pár sort írta:

A szenzációs operetteket sohasem szoktam megnézni. A Bobot már azért sem néztem meg, mert tudtommal agrár-darab, amelylyel a Népszínháznál Küry Klárának az első dőfést adták.

Ez albumot kinyomatták annak rendjelmódja szerint, s akkor valami aggodalom szállta meg a gyöngye lelkeket: jaj ha Küry megsértődne a Ruzsinszky Ilona ötleteért! Nosza fogták magukat az emberek és a veszedelmes lapot egyszerűen kitépték az albumból. Ruzsinszky asszony pedig sértést látott ebben, s az eset a gyöngye idegzetűnöt annyira felizgatta, hogy megbetegedett. És ágyban feküdvén a délután folyamán kénytelen volt lemondani a Szegény Jonathán Harriet szerepét. A művésznő azonban, —

Legszebb és legolcsóbb **Neumann Testvéreknél** kaphatók
férfi- és fiu kalapok TISZA PALOTA.

habár nagy indisposícióval küzdve, — de este mégis eljátszotta a szerepét.

A színház igazgatósága egyébként kommunikóban jelenti ki, hogy az album megjelenéséről Küry Klárának egyáltalán nem volt tudomása.

Egyházi élet.

Istentiszteletek sorrendje az év ref. templomban márcz. 13-án del előtt 9 órakor. Nagytemplomban, 1848. márcz. 15-ike emlékére ünnepi beszédet tart Jánossy Zoltán lelkész. Kistemplomban Biró Ferencz segédlelkész. Kossuth-u. templomban Könyves Tóth Kálmán lelkész. Ispotályban Szele György lelkész. Csapókerthben Kovács János népisk. felügyelő. Homokkerthben Uray Sándor püspöki segédlelkész. Szegényházban Hajdu Zsigmond püspöki titkar.

Vallásos összejövetelek, márczius 13-án, délután 2 órakor. Csapó-kerthben: Imádkozik: Tóth Sándor 2. é. theologus. Bibliát magyaráz: Kolozsváry Mihály 4. é. theol. Imádkozik: Könyves János 3. theologus. Homok-kerthben: Imádkozik: Kovács Sándor hittanhallgató. Bibliát magyaráz: Baróthy István 2. é. theologus. Imádkozik: Jóljárt István 2. é. theologus.

A róm. kath. templomban márcz. 13-án, mint mely bójt IV. vasárnap a következő sorrendben fognak megtartani az istentiszteletek: Délelőtt: szt. misét mondanak 6-kor Pák Emil, 7-kor Szabó István, 8-kor egyik kegyesrendi tanár, melyen a főgymnasiumi ifjuság vesz részt, 9-kor az ünnepélyes nagymisét dr. Wolafka Nándor v. püspök, prépost, plébános tartja segédlettel s azután Pák Emil prédikál. 11-kor miséznek Molnár Kálmán Dezső h. igazgató, melyen a Svetits-zárda s az elemi iskolák növendékei vesznek részt. A 12 óras misét mondja: Nyári Ignác. Délután 1/23-kor keresztény tanítás, tartja dr. Wolafka Nándor v. püspök, prépost, plébános, 3-kor kereszt-ütiájtatosság, utána rózsafüzér. 5-kor a Jézus szents. szíve társulatának hónapos ájtatosságát tartja Nyári Ignác szt. beszéd, körmenet s lytánia.

Az ágost. hitv. ev. templomban d. e. 10 órakor Materny Lajos ösperes végzi az istentiszteletet.

Az ázsiai világháború.

Belső forrongás Oroszországban.

Amióta a czár atyuska hadseregét vizen és szárazon a porig aláta Japán, az orosz nép titkon örül a zsarnokuralom megszüntetésének. Így csütörtökre virradóra a pétervári utcásarkokon titkos nyomdákban készült plakátok jelentek meg. Az oroszországi demokraták a lakossághoz kiáltványt intéztek, amelyben felszólítják a népet, hogy ne adakozzék hadicézlokra, mert a háborút a kormány dinasztikus czélokra akarja kihasználni. A mostani orosz kormány megérett a pusztulásra.

Japánok előnyomulása a szárazföldön

Tegnapelőtt orosz és japán lovascsatárok közt Pöng-Jangból északra nagy ütközet volt, mely az oroszok súlyos veszteségével végződött. A japán csapatok teljesen szétverték a meglepett orosz lovashadosztályt, a mely rendetlen futásban keresett me-

nedéket. **Az oroszok körülbelül 300 halottat hagytak a csatatéren.**

Wei Hai Wei-ből jelentik: Megbízható forrásból nyert értesülés szerint Koreában *Haj-Fu város közelében nagy ütközet volt. Az oroszok nagy vereséggel vonultak vissza.* A japánok ez alkalommal meglepték az ellen-séget. Egy ágyu-üteg volt velük s jól fedett helyről gyilkos tüzelést indítottak az oroszok ellen, akik hanyatt-homlok menekültek.

Wladivosztozok ostroma.

Kammimura japán tengernagy jelentést küldött a mikadónak Wladivosztoz ostromáról. A jelentés csak abban különbözik az orosz jelentéstől, hogy a japán bombák igen nagy kárt tettek Wladivosztozokban.

Oroszország elég erős.

Az orosz kormány határozottan tiltakozik az olyan híresztelések ellen, mintha Oroszország és Németország között szövetség jönne létre. *Oroszországnak csak Franciaország és a szlávok szövetsége kell.* Oroszország elég erős arra, hogy a saját kezére csináljon politikát.

Japán főlénye.

Londonból táviratozzák, hogy a japánok már 200.000 katonát szállítottak Koreába és megszállták a *Jalu mentén is az összes stratégiai főbb pontokat.* Az oroszok mindenütt visszavonultak.

A társaságból.

A nép meseköltő lelke a természeti tűneményekből, melyek szokatlanul tűnnek fel előtte, gyakran a jövő sors megnyilvánulásait jövendőli. Az égen mutatkozó szokatlan jelek pusztító nyavalyák, véres háboruk megdöbbentő titokzatos előjelei előtte...

Most is ilyen látomásról kaptunk hírt, mely a hegyek között merész következtetésekre izgatta a falusi magyar meseköltő lelkét. A mi 48-as Miklós-huszár bátyánk, Morvay Károly, a régi világ emlékeinek kedves, színes tollu irogatója üzeni a margitai hegyek közül, hogy ott a holdban különös, csodás biztató jeit láttak a bécsi igával elégedetlen magyarok. Ezen idevonatkozó érdekes levél így hangzik:

Szokása a föld népének, ha hogy kimegy, lefekvés előtt, széjjel néz az udvarán és feltekint az égre is, vajon nem háborítja-e meg az idő a hónapi munkából? . . . Éppen holdtölte volt, Bajdik Imre napszámoló kapás ember is ezt cselekedte.

A mint nézi-nézi a teleholdat, a peremén különös vörös, fehér és zöld, körzet tűnik szemébe, meglepetve tovább vizsgálja a telt holdat és a kellő közepén egy felemelt kézbe szorított görbe kardot is látott abban.

Ezt az égjelt többen is észrevették, sőt az intelligensebbek, nagyító üveget hozva, egész tisztán látták, a mi szabad szemmel is kivehető volt.

Ma pedig a kerti munkások hozakodtak ezzel elő.

Elsőbb egy honvéd kapás kezdett a háboru felől tapogatózni . . .

Bajdik aztán kirukkolt vele, hogy mit látott az égen . . .

Ez is azt bizonyítja, hogy a mi népünk lelkében ott lappang a verekedési vágy, hogy még egyszer a némettel le kell számolni! És ezen hitében az égi jelt is biztatásnak veszi, hogy ha már az Isten is így akarja, mért ne fogna hozzá a magyar?

Engem váltig faggattak elébb, hogy jártam-e kint, néztem-e a holdat. Pénteken estve 9 óra után? Bevallottam, hogy biz én nem jártam ezidő tájt kint, és csak ekkor nyílt meg az ő ajkuk.

Tudnak-e Debreczenben erről? Margita, 1904. márczius hó 8.

Morvay Károly.

UJDONSÁGOK.

Ingyen küldjük meg mostantól lapunkat mindazoknak, akik április 1-től arra előfizetni óhajtanak. Egy óra 1 korona. Bejelentések levelezőlap utján, vagy a kihordónók által eszközölhetők.

— **Hajdúvármegye rendkívüli közgyűlése.** Márczius hónapra egy váratlan, rendkívüli közgyűlést tüztek ki Hajdúvármegye köztörvényhatósági bizottsági tagjai; no, nem éppen a Puk Pistának adandó hódolat teljesítéséről lesz szó a kivított nagy diadalra. Az eset ugyanis az, hogy márczius 19-ikére a polgári loavató-bizottság megalakítása tárgyában hívják össze a rendkívüli közgyűlést. Ennek a loavató bizottságnak ilyen rendkívüli uton való sietős megalakítása is a közeli mozgósítás gyanus szagától illatozik.

— **Sorozás.** Debreczenben márczius 21-én kezdődik a fősorozás, még pedig úgy, hogy csupán a tavaly sor alá nem került három korosztály kerül mérték alá, ellenben az idén sor alá kerülő legénység egyelőre még várhat, amíg az idej ujonczlétszámot talán jövőre megszavazzák.

— **Szanatórium-estély.** A szanatórium-estély rendező bizottság pénteken délben tartott ülést a megyeház tanácstermében Domahidy Elemér főispán elnöklete alatt. Jelen voltak Kovács József polgármester, Rásó Gyula alispán, Vecsey Imre városi és Veszprémy Zoltán megyei főjegyzők, Oláh Károly tanácsnok, Sziegmeth Károly h. üzletvezető, Koncz Ákos városi levéltáros, Boczán Elemér, Kun Béla, dr. Czako Zsigmond, Miskolczy Jenő, Székely Ferencz, Rásó István, Miskolczy Lajos, Csath Zsigmond, dr. Kardos Samu, dr. Várad Károly, Szabó János, Eöry István, dr. Márton Kálmán, a hölgybizottságból özv. Mayer Emilné, Udvarhelyi Istvánné, Veszprémy Istvánné, Vinnay Gézané, dr. Irinyi Istvánné, Dobieczy Sándorné, dr. Sárváry Gyuláné, Eritz Ernőné, Szávay Gyuláné, özv. Brunner Edéné és még számosan. Az értekezleten felszólaltak dr. Kardos Samu, dr. Kenyeres Elek, amelyek után a napirendre tértek át. A vendégeket fogadó bizottságba bevá-

Legfinomabb férfi nyakkendők 50 krért kapható NAGY ANDRÁS keztyü- és kötszer gyárában DEBRECZEN, Kistemplom-bazár.

lasztattak Kovács József polgármester, Rásó Gyula Wessprémi Zoltán, Vecsey Imre, Oláh Károly, Boczán Elemér, Siegmeth Károly, Miskolczy Lajos, Szele György, dr. Szabó János és Miskolczy Jenő. Egyébként a következő hivatalos értesítést vettük és ajánljuk a közönség figyelmébe, hogy nevezetesen: „a szanatórium-est rendező bizottsága immár teljesen elkészítette a vasárnapi vendéglátás, hangverseny, társasvacsora és táncmulatság előrajzát. A rendezőség megbízásából péntek délután Wessprémi Zoltán, Vecsey Imre és Miskolczy Lajos meglátogatták a négy felekezeti nőegylet elnököit és külön felkérték az est sikere érdekében való közreműködésre. A vendégek üdvözlésére a rendezőség külön tizenöt tagú bizottságot küldött ki, melynek élén vasárnap délelőtt a gyorsvonattal érkező vendégeket (Lukács György, Rákosi Jenő, Jászai Mari, Tarnay Alajos és Balla Miklós) Kovács József polgármester üdvözlö. A pályaudvarról a vendégeket szállásukra az Arany Bikába kísérik. A rendezőség ezután felkéri a rendező bizottság összes tagjait, hogy lehetőleg teljes számmal jelenjenek meg a vendégek fogadására. Egyben felkéri a rendezőség azokat az urakat, a kik fogatot tartanak, hogy sziveskedjenek fogatukat a bevonulásra átengedni s erről ma szombaton estig Várad Szabó János urat értesíteni. A szanatórium-est hangversenye este 6 órakor kezdődik. Jegyek Békés Lajos, Boros Kata és Zádor Lajos üzletében előre válthatók. A hangverseny befejezése után az Arany Bika földszinti nagy étkezőjében a vendégek tiszteletére ünnepi társas vacsora lesz. Erre vasárnap délig méltóztassék a Békés Lajos, Boros Kata és Zádor Lajos üzletében kített iven jelentkezni. — Az étkezés étlap szerint lesz. A vacsora után tánc következik a díszteremben lesz. A páholyokra oly sok volt a tuljegyzés, hogy a rendezőség a földszinten is állított fel páholyokat, melyek szintén mind elkelték. A szanatórium estére a meghívók már szétmentek. Mivel azonban ilyen nagyszabású ünnepség rendezésénél összetorlódtott munka miatt is kikerülhetetlenek az akaratlan tévedések; a rendezőség kijelenti és ez uton is nyilvánosságra hozza, hogy tekintettel a hazafias jótékony célra, a szanatórium estén mindenkit szívesen lát.”

— **A biblia vasárnapját** a debreczeni református templomokban is megtartották és ezen alkalomból a perselyekben 116 korona és 71 fillér folyt be az angol biblia-terjesztő társulat alapjára.

— **Eskütétel.** A képviselőválasztói névjegyzékeket összeíró küldöttségek azon tagjai, akik a multkor eskütétel alkalmával nem jelentek meg, péntek délután tették le az esküt Kovács József polgármester kezébe. Igazán jellemző a bizottsági tagurak buzgóságára, hogy még mindig akad, aki az esküt le nem tette és így az összeírást nem lehet megkezdeni. Így becsülik némely urak az autonómiát és a közügyek szolgálatát ennyire viselik a lelkiükön.

— **Automobil, mint főnyeremény.** Egy london-harwicki automobilgyár az év elején 10.000 ingyenes sorsjegyet küldött szét Magyarországon bizonyos címekre s körlevélben tudatta, hogy a hirdési hirdetés helyett kocsijainak előnyeit úgy akarja megismertetni, hogy husz elsőrangú gyártmányt sorsol ki teljesen ingyen. Ez a kisorsolás meg is történt és mint lapunkat értesítik az egyik főnyereményt, a több ezer frankot érő automobil *Latinovics* Mihály főmérnök, a debreczeni és hajdúvármegyei kultur-mérnökség főnöke nyerte meg.

— **Áldozatkész debreczeni polgár.** A mai világban fehér holló számba megy az olyan áldozatkész polgár, mint Bileki Kövesdy Imre, a ki egyik legnagyobb jótévedője a debreczeni *Ónálló Munkás Betegsegélyező* pénztárnak, amelynek már éveken át több száz koronát adományozott. Most is adományozott 100 koronát, melyre vonatkozólag a következő sorokat vettük: Köszönetnyilvánítás! Tekintetes Bileki Kövesdy Imre urnak, kitől az ő kifogyhatatlan jóságából a debreczeni *Ónálló Munkás Betegsegélyező* pénztár javára 100 koronát ez évben is felvenni szerencsés voltam. Debreczen, 1904. március 11. Vetésy Mihály.

— **Az apró cipészek kérelme.** Ezek is olyan árus nép, akiket az új piaci és vásári szabályzat nemcsak hogy ki nem elégíthet, de kényeröket is veszélyeztet. Ezek a szegény cipészek, akik kellő tőke nélkül szűkölködven, nyílt boltot nem bérelhetnek, eddig egy 1895. évi tanácsi végzés alapján hétszer árulhattak a piacon, vagyis fölváltva egész héten keresztül kínálhatták magok készített olcsó cikkeiket. Ellenben a márczius elején életbelépett új rend szerint csak kedden és szombaton, a heti vásárok napjain árulhatnak. És így elesnek a tapasztalás szerint forgalmasabb vasárnapi és hétfői napokon való árulhatástól, ami reájok nézve a tönkrejutással egy jelentős. Ugyanazért azt kéri a tanácstól, hogy reájok nézve tartsa fenn az 1895. évi végzés által kapott hétszerben való árulhatás szabadságát s ök egy sátorért készek valamicskével magasabb bért fizetni az eddiginél. Hivatkoznak az ipartörvényre is, amely szerint a helybeli iparosok a heti vásárban árulhatnak, de ugyanezen törvény sehol nem reudelkezik úgy, hogy a heti vásár napjain kívül más napokon egyáltalában ne rakhassák ki áruikat.

— **Debreczeni küldöttség Temesváron.** Az országos órá- és ékszerész szövetség a nyárfolyamán országos értekezletet tart Temesváron. A szövetség debreczeni fiókjának tagjai a kereskedelmi csarnok tükári szobájában gyűlést tartottak és elhatározták, hogy a temesvári kongresszuson hat taggal képviseltetik magokat.

— **A kegyes közös hadügyminiszter.** A századok folyama alatt mégis csak kurtul az osztrák katonai czopf. Az a leirat is bizonyosága, mely most érkezett a református püspöki hivatalhoz és melyben a közös hadügyminiszter tudatja, hogy ezután az összes katonai tisztképző iskolákba be szabad látogatni a polgári tanférifiaknak. Micsoda Pálfordulás.

— **Sporzon Pál amerikai tanulmányutja.** Ifjabb Sporzon Pál, a debreczeni gazdasági tanintézet kiváló tanára, nevezetes tanulmányutra indul. A mi népszerű, jeles tanárunk ezuttal az amerikai gazdasági viszonyokat fogja tanulmányozni.

— **Iparügyi ülések.** Szombaton délután 5 órakor az iparostanoncz iskola felügyelő bizottsága ülést tart a városházán. *Bészler* Károly elnököl. — Vasárnap délelőtt 9 órakor segéd gyűlés lesz az ipartestület helyiségében. — Az elmúlt vasárnap felosztott betegsegélyező-testületi közgyűlést most vasárnap délelőtt 10 órakor tartják meg az ipartestület közgyűlési termében.

— **Gyászoló családok zaklatása.** Régi szokás már Debreczenben, hogy a gyászoló családokat valósággal megrohánják a kéregetők és koldusok, ami nemcsak a gyászoló családra nézve kellemetlen, hanem közveszélyes is, mert a kéregetők az esetleges ragályt

is széthurcolhatják a városban. A h. főkapitány Végh Gyula éppen ezért előterjesztést tett a tanácsnak, hogy rendeletben tiltsa el a kéregetés ezen módját és intézzen felhívást a közönséghez, hogy a gyászoló családok, ha jótékonyt akarnak gyakorolni, akkor az adományozandó összeget adják át a tanácsnak vagy a rendőrségnek a szegények közt való szétosztás végett. Így a gyászoló családok is megkímélhetnek a kellemetlen toladástól és az adományokban is igazi szegények és szűkölködők részesülnek.

— **Harcszerű czéllövészet.** A debreczeni 39. gyalogezred márczius 18, 19, 20 és 21. napjain tartja a harcászati czéllövő gyakorlatait a lőtérén. A rendőrség ezért a saját testi épsége szempontjából felhívja a közönséget, hogy a lövőterepet elkerülje. A harcszerű czéllövésben a póttartalékosok is résztvesznek, miután most még a századokhoz beosztott tényleges állományt pótolják.

— **Az Iparos Ifjak Önképző Egyesülete** f. hó 13-an vasárnap az „Iparos Otthon” dísztermében márczius idusának emlékére táncszal egybekötött emlékünnepelet rendez. A műsor a következő: 1. Nyitány; előadja: Kiss Gyula és zenekara. 2. Talpra magyar; Petőfi Sándortól szavalja: Kaliczky Ernő. 3. Felolvasás; irta és felolvassa: Dr. Körössy Kálmán. 4. Márczius 15; Jakab Ödöntől szavalja: Grünfeld Herman. 5. Kossuth dalok; előadja: Kiss Gyula és zenekara. — Tánc is lesz. Ételekről és italokról a rendezőség gondoskodik.

— **Száz korona jutalom.** A rendőrségen száz korona kerül felosztásra, a melyet Kohn Hermann ajánlott föl a nála elkövetett betörés tettesének kézrekerítője számára.

— **Vesztett kutya marás.** Ismét veszett kutya marás történt a városban. Zombor Ferencz Csapó utcza lakos az áldozat, akit holmi kóbor veszett kutya veszedelmesen megmart, azután elmenekült. Tetézi a bajt az, hogy a marás a város belterületén történt, tehát a közönség minden pillanatban a nyílt utcán ki lehet téve az ebmarásnak — és ennek daczára egész sereg eb jár az utcákon szájkosár nélkül. A rendőrség erélyes intézkedéseinek ugyanis ilyen a foganatja.

— **A debreczeni M. Á. V. altiszti kör** márczius idusának emlékezetére f. hó 14-én este 1/28 órakor saját helyiségében hazafias estélyt rendez, melyre a kör rendes és pártoló tagjai és családjukat ezután hívja meg a rendezőség. Az estély műsora a következő: 1. Himnus, éneki a kör dalárdája. 2. Elnöki megnyitó. 3. Talpra magyar, szavalja Kaczovszky Gyula ur. 4. „Kossuth nóta”, éneki a dalárda. 5. Alkalmi felolvasás, irta Kellner Sándor ur. 6. „Élő szobor” Vörösmarthytól, szavalja Szamovolszky Miklós ur. 7. „1848 márczius 15-ike, irta és szavalja Nagy Kálmán ur. 8. „Induló”, éneki a dalárda. A műsor után táncszal egybekötött házas „balyu multság” következik.

— **Találtak** 4 darab kis kulcsot vas-karikával, a Kossuth utcán. Igazolt tulajdonosa a bűnügyi osztályon átveheti.

x **A ki kertjét szereti,** szép virágokat és kitünő konyhakerti terményeket akar, az fedezze magszükseletét Mauthner Ödön cs. és kir. udvari magkereskedésében Budapesten, Rottenbiller-utca 33. A czég idei árjegyzékét, mely 226 oldalra terjed,

kivánatra mindenkinek ingyen küldi. Ezen árjegyzék az általánosan ismert, világhírű, kitűnő magvakon kívül, még a különösen érdekes és meglepő konyhakerti- és virágujdon-ságoknak egész sorozatát is tartalmazza.

x **Remek szép** uri divat különlegességek, angol, olasz és Pichler-féle kalapok, divatos nyakkendők, fehér és színes divat ingek, gallérok és kézelők nagy választékban kaphatók **Fekete Jakab** uri divat és kalap üzletében.

x **Olajfestészet**hez legfinomabb Schönfeld-féle olajfestékek, különféle olajok és vásznak. Tájkép és virágminták a leghíresebb festőktől egyedüli nagy választékban Pongrácz Géza papírraktárában Debreczen.

Merénylő magyar gróf.

Az utcán lelőtt nő.

Rémes utcai jelenet játszódott le késő este Bécs egyik legforgalmasabb utcáján.

— Segítség, segítség! — kiáltotta egy fiatal nő és rémülten igyekezett menekülni egy előkelően öltözött férfi elől, aki a kezében revolvért szorongatott.

— Félre, mert lövök kiáltotta a férfi és az utcai nép rémülten menekült. Több lövés hangzott ezután, mire a menekülő nő összerogyott.

— Megöl, — sikoltotta a nő.

Ekkor a férfi egészen utólréte és közvetlen közelből újból rásütötte revolverét. Lövései találtak, mert a fiatal nő több sebből vérezve összerokadt.

Mikor már néhány bátor ember közeledett a merénylőhöz, az utolsó lövését is a vérben fetregő nőre intézte, majd a revolvért elhajította.

Ekkorra odaért a rendőr is és a merénylőt letartóztatta, aki nem is tanúsított semmi elleoállást, hanem szótlanul követte a rendőrt. A fiatal nőt, aki több helyen életveszélyesen megsérült, a kórházba szállították.

— Csáky György gróf a nevem — mondta kurtán a merénylő a rendőrtisztviselőnek kihallgatásakor. A magyar miniszterium segédtitkára vagyok.

Hiába faggatták, egyetlen szót sem szolt többet, csak nézett maga elé merev egykedvűséggel.

Kihallgatták az áldozatot is, aki **Rebenyecz Amáliának** mondta magát és kijelentette, hogy a merénylőt sohasem látta. Többet ennél ő sem mondott.

Késő éjjel táviratozzák Bécsből, hogy a rendőrség úgy a merénylő, mint az áldozat személyazonosságát megállapította. A merénylet mögött azonban valami sötét titok lappanghat, mert a merénylő még a hozzá intézett kérdésekre sem felelt.

Budapesten azt hiszi a gróf rokonsága, hogy a fiatal gróf megörlött.

TÁVIRATOK.

Politikai hírek.

Az Apponyi Albert vezérlete alatt kiált régi nemzeti-párti csoport esti értekezletén a nagy szószátyár nemzeti vezér, aki a legcsunyább szerepet játszotta a másfél éves nemzeti küzdelemben, amely éppen az

ő szegre akasztott elveiért folyt, két óras beszédben fejtette ki álláspontját. Hívei egyébként nincsenek bizalommal Tisza iránt és így az indemnytást nem is szavazzák meg neki, de azért nem akadékoskodnak.

Este tartott értekezletet a Kossuth-párt is **Thaly** Kálmán elnöklete alatt, akit Bécsből a külügyminiszter bizalmasa, **Thallóczy** Lajos osztályfőnök üdvözölt megleghangu táviratban az elért sikereirért. A párt megbízásából az indemnyi-javaslat ellen **Barta** Ödön fog felszólalni, míg **Szatmári** Mór ismételt kérelmet intéz Tiszához, hogy az adóhátralekokat kiméletesen hajtsa be, amit különben már **Barabás** Béla régebbi felszólalására is megígért a kormány. **Kubik** Béla igazi kuruczos beszédben Tisza ellen támadt és mondta, hogy ettől az embertől mielőbb meg kell szabadítani az országot, de beszéde — ez is jellemző — hatástalan maradt.

Ugyancsak a néppárt is tartott értekezletet, amelynek megbízásából az indemnytás ellen **Csernoch** János fog felszólalni.

Előreláthatólag az indemnytás is keresztül megy holnap.

Faust és Gretchen.

Tisza István a Ház folyosóján alkudozott **Zichy** Jánossal és **Apponyival**, amikor hozzájuk lépett **Kaas** Ivor.

— Faust is elcsábította Gretchent — figyelmeztette **Kass** Apponyit Tiszára czélozva.

— Eredj te **Mefisztó** — felelte **Zichy** nevetve. (Arra czélozva, hogy **Kaas** az obstrukcióhoz akarja csábítani Apponyit.)

Elfogott sikkasztó.

Pustl János, a budapesti Császárfürdő pénztárnokát a rendőrség letartóztatta. A pénztárnok ezeket sikkasztott. Ugy jöttek rá a sikkasztásaira, hogy a vendéglős óvadékát követelte és kitünt, hogy azt elsikkasztotta. A rovincsolásnál rájöttek a többi sikkasztásaira. A sikkasztó rendes, józan életet élt.

Elítélt izgatók.

Rusiczki Ignác vágújhelyi takarékpénztári tisztviselőt a magyarság elleni izgatásért 3 napi fogházra ítélte a törvényszék.

Gregor József a turócszentmártoni „Narodne Novine” című vadtót lapban **Halmay** Imre magyar szinigazgatót és társulatát és felszólította a közönséget, hogy ne járjon a színházba. A szinigazgató perbe fogta **Gregort**, akit a törvényszék 3 havi fogházra és 200 korona pénzbüntetésre ítél.

Magyar egylet Eszéken.

Eszéken, ebben a régi magyar városban, amely 1848. óta horvátosodott el, a magyar államvasut helyi alantás hivatalnokai és altisztjei elhatározták, hogy Eszéken magyar olvasókört létesítenek, amely czélra az előkészítő bizottsághoz több rendbeli adomány érkezett. A horvátországi magyarság erősödését örvendező szívvvel üdvözli minden magyar.

Színház.

Műsor:

Márcz. 12. szombat: **Fecskék**, daljáték.
Márcz. 13. vasárnap d. u.: **Fifin**, daljáték, este: **Magdolna**, színmű.

Bob herceg huszonötödikször. A jövő pénteken kerül huszonötödikször színre a „Bob herceg” című operett, amely a magyar szerzők sikerét jelenti. A czímszerepet **Felhő** Róza játsza, aki e szerepben utoljára lép fel. Az előadásra alkalmilap is jelen meg **Felhő** Róza arcképevel és bu-

csusoraival. Kár, hogy a derék szerzőket nem ünnepelheti a közönség.

III. Richard király. Fokozott ambícióval és szintársulat e hatalmas megrázó alkotás előadására. A szinpadi próbák napnap után teljes erővel folynak s az előlelekből ítélve a **III. Richard király** előadása a sziniévad egyik legjelentősebb irodalmi és művészi eseményeinek ígérkezik.

A szinigazgató értesítései. Szombaton kerül harmadszor színre **Konti** József 3 felvonásos operettje „a fecskék”.

Dankó Pista „Czigányélet” című 3 felvonásos népszínműve próbái annyira előre haladtak, hogy a premierjét az igazgatóság a jövő hét végére kitűzte.

Márczius 15-én **Rákosi** Viktor és **Beöthy** László hazafias színműve az „Aranylakodalm” kerül színre, melynek a főbb szerepeit **Jeszenszky** Irén, **Krémer** Lili, **Havasi** Szidi, **Székely** Ilona, **Klenovits** György, **Iványi** Antal, **Faragó** Ödön, **Csikv** László, **Krasznay** Ernő, **Nagy** János, **Cserny** Béla, **Karacs** Imre, **Mezei** Andor és **Szilágyi** Aladár játszák.

Czobor Károly 3 felvonásos operettjéből a „Hajduk hadnagyá”-ból a zongora próbák már megkezdődtek.

„Casanova” vasárnap délutáni előadására jegyek mátol kezdve előre válthatók.

A vidéki szinészet védelme. Tisza István gróf miniszterelnök, mint belügyminiszter e napokban leiratot intézett a vidéki városokhoz a szinészet védelme tárgyában. Különösen az állandó vagy hosszabb téli szezonnal bíró városoknak szól ez a leirat, mely szerint a hatóságnak ügyelnie kellene arra, hogy a szezon tartalma alatt semmi féle nyilvános előadás ne tartassék meg a városban s kívánatos lenne, hogy a társadalmi, közhasznú és jótékony egyesületek minél kevesebb vállalkozással lennének kárára a szini idény alatt az egyes igazgatóknak. Amit a belügyminiszteri leirat kíván, annak teljesítése ezen alakban lehetetlen, mert a társadalmi és jótékonyági életet, mely a színház falán kívül játszódik le, megbénítani nem lehet. De egyes városokban tényleg a sok rendezés veszedelmes konkurrencziáját képezi a színháznak, mely kevés vidéki városban részesül oly állandó és biztos partfogásban, hogy a másféle ünnepek, hangversenyek versenye annak jelentékeny kárt ne okozna.

Szerkesztői posta.

J. V. Márczius 15-diki költeményébe foglalt szép reménykedések aligha fognak a közeljövőben beteljesedni, hisz, láthatja, hogy odafent miként ölelkeznek **Csóri** vajdák s meg **Puk** Pisták . . . Uram! Ha poeta volnék, inkább összetörném a lantomat, mintsemhogy ilyen mocsárban fetregő-kornak zengjek dalt a szabdság, a függetlenség diadaláról, melynek manap csak **Judásai** vannak . . . Egyébként költeményekkel bőven elvagyunk látva és így a beküldött verset, mely lehetősen megszokott, ősmert hurokat penget, nem közöljük; bár hazafias czélzatláért szivesen olvastuk.

N. L. Hajdusámson. A kiadóhivatal hibáján kívül történt a félreértés és a lapok elmaradása. De most már fenakadás nélkül küldik és hiszem, hogy több panaszra nem lesz okod. Szives üdvözet.

Sz. L. Hajdunánás. Bár a kiadóhivatali dolgok nem tartoznak reám, utolsó leveled vétele után, azonnal kérdést intéztem. Kérésed és kívánságod szerint intézték el az ügyet. A mit majd küldeni fogsz, beszámítják; azért most már nincsen semmi feunakadás.

M. Nszoben. Mint lapunkból olvashattad: Az **Albiná**-ról küldött cikkeddel az Országos Magyar

Szövetség elnöke, Eszterházy János gróf is foglalkozott a debreczeni fiók alakuló gyűlésén. Hivatkozott reá és helybenhagyta. Azonban a kéziratot nem küldhetem vissza. A nyomdában összevagdalták. Hanem hiszen rendelkezésedre áll az újságban megjelent nyomtatás. A kilátásba helyezett újabb cikket is várván-várom. Az sem igen lesz érdektelenebb. Az »Albina« lapszámol néhány példányt küldtem a szebeni román ösmerősöknek is; a mi a megemlégetett lapcserét illeti, hát beszélj Sz. Gézával, mert mi egyidőben küldtük nekik az újságot, de mivel cserepéldányt nem kaptunk, abba maradt a kis tizlet... Hát Neppendorfön mi újság? Virágozik-e már az ibolya a — Landskronén?

H. I. Szeged. A »Szeged és Vidékével« nem állunk cserepéldányban és így a figyelmünkbe ajánlott tárczát nem olvashattuk.

Torics. De ha még ezt a versikéjét is leközlöm, akkor alighanem még hatalmasabb »Megrovásban« részesítene az a pápazemes kurucz Oláh Gábor. Mert, kedves ösmeretlen, ez a versike nem újságban leadva, hanem az esthomályos szobácskában az ő kezét a kézben szorongatva, az ő fülébe suttogva lenne — hathatós... Az újságba lenyomatva még rossz hírét költenék a versikének azok a gonosz máju kritikuskok; azzal pedig véték volna rontani a kegyetek kedves hangulatait.

VÁROSI SZÍNHÁZ.

Folyó szám 190. Bérlet 136 ik szám (A) Debreczen, szombat, 1904 évi márcz. hó 12-én harmadszor:

Fecskék.

Operett 3 felvonásban. Szövegét egy francia vigjátékból írta: Pásztor Árpád. Zenéjét szerzette: Konti József.

A Hajdumegyei Népbank

mint Szövetkezet.

Értesíti szövetkezete tagjait, hogy kölcsönöket f. hó 15-től kezdődőleg folyósít.

Kölcsönbejelentés 11-től 12 óráig. Hetenkénti kölcsönkamat törlesztés.

Betétkönyvek váltása, naponta a hivatalos órák alatt eszközölhető. 1 törzsbetét 50 fillér (25 kr.)

Az Igazgatóság.

Legjobb és legmegbízhatóbb gazdasági és kerti magvakat szállít

Komlóssy Lajos

(előbb Szabó Zeigmond magkereskedése

DEBRECZEN, Piacz-Hatvan-u. sarok.

Mintázott ajánlatot kívánatra bérmentve küld.

Kitünő borok:

1903. évi homoki asztali	1 liter	26 kr.
1903. „ kövidinka	1 „	28 „
1903. „ kadarka	1 „	28 „
1901. „ hegyi ó bor	1 „	32 „
1902. „ Rizling	1 „	35 „
1901. „ ménesi Siller	1 „	35 „
1900. „ magyarádi	1 „	40 „
1901. „ Buday-féle Rizling	1 „	44 „
1878. „ székelybidi bakator	1 „	66 „

Kapható: VÁRAY JÓZSEF

kereskedésében

Piacz- és Simonffy-utca sarok, (városi bérház.)

Kitünő uradalmi

TEA VAJ

naponként friss érkezés

1 kilo 1 frt 20 kr.

Fritsch Károly

fűszer- és csomageáru üzletében

Főtér, a Bika szállodával szemben.

מצות

Van szerencsém a n. é. pászkafogyasztó közönséget értesíteni, hogy a kor haladásával lépést tartva, többszörösen ujonnan felszerelt gépeimet ismét közelebb hozva a tökéletesítéshez a sütést megkezdtem és azon szerencsés helyzetben vagyok, hogy most is mint az előző években t. megrendelőimnek kritikán felülően „tisztá“, a legto ozottabb igényeket is kielégítően „izléses“ és a viszonyokhoz képest

olcsó pászkával

szolgálhatok.

Midőn ezt a t. közönség b. tudomására hozom, bátor vagyok azon eléggé nem hangsúlyozható figyelmeztetést tenni, miszerint kérem b. megrendeléseiket idejekorán hozzám juttatni, mert ellenkező esetben az előző évek tanúságai szerint azon kellemetlen helyzetbe jutnék, hogy a későn érkező megrendeléseknek a legjobb akaratom mellett sem tudnék eleget tenni.

Pászkát 10 kilogrammos csomagokban bárhova szállítok.

B. megrendeléseiket ismételve kérem maradtam tisztelettel

WEISZ JÓZSEF

Simonffy-utca 29. (Kis-uj-utca.)

Szépség, szépítés a jóizlés követelménye!

Művésznők, artistánék, irigyelt szépsége, megszerezhető, a Debreczenben is általánosan közkedvelté vált „Matild“ szépítő szerek által. Matild krém, Matild arczkenőcs, a legvastagabb szeplőt, májfoltot, vimedlit, arczszórt, pörzsenést biztosan eltávolít, kis tégli 1 korona, nagy tégli 1 korona 60 fillér. Ragya himlőhely kisimitására 1 tégli 4 korona.

Matild arczszépítő szappan, szóda nélkül a kenőcsökhöz construálva.

Matild ponder, ásványi anyagoktól ment ártalmatlan 3 színben, dobozza 1 és 2 korona. Tessék megpróbálni, ha nem használ, hiánytalanul visszaadom az árát.

Kun István gyógyszerész, első magyar „Matild“ műlaboratoriuma (a párisi laboratorie cosmetique „Matilde“ mintájára alapított 1895-ben, Budapest, Nefejejt-utca 23. sz.

Budapesten: Töröknel, Debreczenben: Tóth Béla gyógyszerertárban.

Aki olcsón, jól, praktikusan és modernül

építkezni akar

forduljon

BORSODY I. S. építész

irodájához

DEBRECZENBEN, Hunyadi u. 21.

Templomok, városi lakóházak, kastélyok, iskolák, fürdők, gyárak, gazdasági épületek stb. tervezését vagy elkészítését, nedves lakások szárazzá tételét, betonozásokat vagy bármily építkezési munkákat helyben vagy vidéken olcsón a legjobb kivitelben elvállal. Épületekre törlesztéses kölcsönt eszközöl ki. Biztos sikerrel előkészít a kőműves, kőfaragó és ácsmasteri vizsgára. Építő iparosoknak előnyösen készít terveket, költségvetést stb.

Meghívás.

A debreczeni kerületi betegsegélyző

pénztár

f. óvi márczius hó 20-án, délelőtt 10 órakor

Hajdúvármegye székházának nagytermében

rendes közgyűlést

tart, melyre a közgyűlési kiküldöttek tisztelettel meghívattak.

TÁRGYAK:

1. Az igazgatóság pénztári jelentése és a számadások előterjesztése.
2. A felügyelő-bizottság jelentése és a felmentvény iránti határozat.
3. Felügyelő bizottság megválasztása.
4. Választott bíróság megválasztása. — Indítványok.

Debreczen, 1904. márczius 10.

Az igazgatóság.

Netaláni indítványok a közgyűlés előtt 8 nappal az elnökségnél írásban nyújtan-dók be.

A tavaszi idény beáltával

a szükséges legegészségesebb uri öltönyöket és felöltöket
valamint katonai és vasuti egyenruhákat

papi reverendákat, palástokat és fövegeket
a legmodernebb kivitelben mérsékelt árak mellett készítették.

Tisztelettel

elsőrangú katonai és polgári szabó-üzlete, bel- és külföldi
szövetek, valamint hadi felszerelési cikkek nagyválasztéku
raktára

Prelovsky András DEBRECZEN, Kossuth-utca 4-ik sz. alatt.

Apró hirdetések.

10 szóig 40 fillér, azontul minden szó 2 fillér. A legkisebb hirdetés 40 fillér. Vastag betűkből szedett minden szó 4 fillér.

Intelligens nő, egy szerény igényű urhoz vagy idősebb magányos urnőhöz gazdasszony-nak vagy házgondnoknőnek ajánlkozik. Czim a kiadóhivatalban.

Részlet fizetésre legjutányosabban beszerezhetők vászon és damasztárak, garnitúrák, ruhaakalmék, szőnyegek, férfi öltönyök és felöltők, női kabátok és gallérok nagy választékban Weisz Samu üzletében Csapó-utca 2. sz.

Németül óhajt társalogni németül jöltudó egyetemi hallgató. Ki volna hasonló óhaj-tással. Czimem a kiadóhivatalban.

Karlsbádi edények של פסח legolcsóbban kaphatók Debreczen, Piacz-utca 73. Dr. Tihanyi házban.

Phonograf (beszélő gép) hengerek 1 frittól kezdve, **czimbalom sodrott hurok** 8 krajczárért kaphatók **SCHMIDT S. zongora- és hangszer raktárában.**

Egy udvari lakás azonnal kiadó Szécsényi-utca 27. sz. a., ugyanott egy szoba butor eladó.

Kaiser Salamon megnagyobbított részlet-áruházában a tavaszi áruk megérkeztek s úgy részletre, mint készpénzfizetés mellett a legolcsóbban beszerezhetők. Nagy raktár tükör és képekben. Hatvan-utca 2. szám.

A hatvan-utcai kert II. járásban a csöszház mellett jól gondozott két nyilas szőlő két szobás lakással jutányosan eladó. — Értekezhetni **Csapó-utca 81. szám alatt.**

Kitűnő faj boraimat ajánlom a tavasz beáltával t. vevőimnek, u. m. 1 liter Magyar-ádi 40 kr., 1 liter Aradvidéki 32 kr. Bán Kálmán, Egyháztér.

A tavaszi és nyári idényre megérkezett
huszonötezer pár
férfi, női és gyermek czipő
minden kivitelben.

Ugyanannyi KALAP,
dus választék

FÉRFI DIVATÁRUKBAN.

Bámulatos olesó árban kaphatók

Révész Zsigmondnál

lőtér, városi új bérház.

Meghívás

az „István“ gőzmalom társulatnak

1904. évi márczius 20-án délelőtt 10 órakor

Debreczenben, a Kercskedő Társulat épületének dísztermében
tartandó

évi rendes közgyűlésére.

Tárgysorozat:

1. Az igazgatóság által előterjesztett mérleg az arra vonatkozó jelentéssel.
2. A felügyelő bizottság jelentése a mérleg megvizsgálásáról.
3. A mérleg helybenhagyása, a felmentvény megadása és az osztalék megállapítása.
4. Két igazgatósági tag választása.
5. Két felügyelőbizottsági póttag választása.

Debreczen, 1904. február 27-én.

Felhivatnak azon t. részvényesek, kik a közgyűlésen résztvenni és szavazati jogukat gyakorolni kívánják, hogy igazoló jegyeiket az alapszabály 27. cikke értelmében f. évi márczius 18 és 19-en d. e. 10—12 óráig, d. u. 2—4-ig a Kercskedő társulat titkári irodájában átvenni sziveskedjenek. — A mérleg és veszteségnyereség rovás márczius 12-től kezdve a társulat irodájában megtekinthető.

Az igazgatóság.

Meghívás!

A debreczeni önálló munkás betegségélyző pénztár

és az azzal kapcsolatos „Temetkezési Egylet“

1904. márczius hó 20-án, vasárnap délután 2 órakor

Debreczenben, a vármegyeház tanácstermében tartandó

évi rendes közgyűlésére

melyre a betegségélyző pénztár, illetve a temetkezési egylet tagjai és általában az érdeklődők tisztelettel meghivatnak.

Debreczen, 1904. márczius hó 6-án.

Az igazgatóság.

TÁRGYSOROZAT:

1. A közgyűlési jegyzőkönyvet hitelesítő 3 tag választása.
2. Az igazgatóság jelentése az 1903. év eredményéről.
3. Az 1903. évről szóló zárszámadás és mérleg-számla előterjesztése.
4. A felügyelő (számvizsgáló bizottság) jelentése.
5. Az igazgatóság és felügyelő bizottság részére az 1903-ik üzleti évre vonatkozó felmentvény megadása iránti határozat.
6. Az elhalt közgyűlési kiküldöttek pótlására 6 tag választása.
7. Általános tisztujtás.
8. Esetleges indítványok, melyek a közgyűlést legalább 48 órával megelőzőleg az elnökséghez írásban beadatnak.